

Молодий комуніст

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XX • № 58 (2630).

ЧЕТВЕР, 17 ТРАВНЯ 1979 РОКУ.

Газета виходить з 1939 року
Ціна 2 коп.

ШЕДРІСТЬ БРАТЕРСЬКИХ ЗУСТРІЧЕЙ

Натхненне слово учасників Днів літератури РРФСР на Україні прозвучало як поперед дружби 15 травня в заводських цехах, будинках культури, Київських підприємств, у вузівських аудиторіях. В гостях у робітників, учених і студентів цього дня побували відомі російські письменники, які літературним святом відзначають 325-річчя возз'єднання України з Росією.

Хлібом-сіллю зустріли посланців письменницької організації Росії, їх українських колег трудівники Київського заводу «Арсенал» імені В. І. Леніна. Перше знайомство відбулося в перткомі підприємства, куди прийшли знамітні люди, ветерани заводу. Вони розповіли письменникам про виробничі успіхи арсенальців, їх боротьбу за дострокове виконання завдань четвертого року п'ятиріччя.

Потім гості побували в цехах. В одному з них знаходиться чудова реліквія «Арсеналу» — ленінський верстат. Герой Соціалістичної Праці, заступник Голови Президії Верховної Ради УРСР токарь В. П. Щербина повідомив літераторів, що з того часу, як у 1923 році Володимир Ілліч був обраний почесним токарем заводу, свято зберігається ленінське робоче місце. Симеолічне пробо працювати тут дістають найкращі з кращих виробників.

В актовому залі, де відбулася творча зустріч, керівників письменницьких організацій братніх республік Героя Соціалістичної Праці Сергія Михалко, лауреата Державної премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка Павла Загребельного, письменників Кайсіна Куліса, Давида Кугультінова, Миколу Шундика, Марію Комісарову, Юрія Сердюка сердечно вітав ректор університету член-кореспондент АН УРСР М. У. Білий.

Гості Кісва відвідали також колективи виробничого об'єднання «Більшовик», Українського науково-дослідного інституту науково-технічної інформації і техніко-економічних досліджень Держплану УРСР, педагогічного інституту імені О. М. Горького, сільськогосподарського академії. Того ж дня учасники літературного свята вирушили по маршрутах дружби в Дніпропетровськ, Запоріжжя, Полтаву, Черкаси, Суми, Луцьк, Хмельницький.

(РАТАУ).

ВОНИ ВИКОНАЛИ П'ЯТИРІЧКУ

ПЕРЕМОГЛА ГАЛИНА

Уже кілька років триває індивідуальне трудове суперництво між групою комсомольсько-молодіжного колективу імені 60-річчя ВЛКСМ молочно-варної ферми № 2 колгоспу імені XX з'їзду КПРС Бобринецького району Володимиром Міщенком і дояркою цієї ж ферми Галиною Олефіренко. Нещодавно, у переддень свята Перемоги, стало відомо, що перемогла у змаганні Галина.

Прапор Міністерства у колективі головного підприємства Кіровоградського виробничого швейного об'єднання.

Ця юна пара привертала увагу всіх присутніх у відділі жіночого одягу універсального торгового об'єднання. Молода дружина раз по раз підходила до

Галина — вона виконала свій особистий п'ятирічний план, надовівши на кожну корову по 13 812 кілограмів молока. Чотири дні п'ятирічний план виконав Володимир.

Обоє молодих тваринників — учасники соціалістичного змагання за виконання своїх соціалістичних зобов'язань до 11-ї річниці від дня народження В. І. Леніна. Немає сумніву, що вони також виконують їх раніше цієї знаменної дати.

Трудове суперництво між Галиною і Володимиром триває!

Є ОСОБИСТИЙ ПЛАН! • НАГОРОДА ЗА ПРАЦЮ УДАРНУ • ЗІ СЛУЖБИ ПОВЕРНУВСЯ ВІДМІННИКОМ ПРИКОРДОННИХ ВІЙСЬК... • РУБЕЖІ СТУДЕНТСЬКОГО ЗАГОНУ •

ТУТ КРАСА НАРОДЖУЄТЬСЯ

дзеркала, глянула піжме хутро коміра, оглядала з усіх боків тільки що куплене пальто. А він дивився на не елегантне чудо і шалено усміхався.

Продавниця перевіряла етикетку. Зробила це з такою гордістю, немов рід,

яку тримала в руках молоді жінка, була витвором її власних рук.

— Читайте!
— Кіровоградське виробниче швейне об'єднання... Та це ж наша швейна фабрика!
Шкода, що цієї сценки

не бачила робітниця швейного об'єднання Галина Рижкова, профіурпорг цеху пошиття верхнього жіночого одягу. Дівчина зобов'язалася виконати власну п'ятирічку за чотири роки і слово своє тримає твердо. Нині на робочому календарі молодого робітниці — жовтень 1980 року.

У п'ятому цеху їх понад двісті — тих, чий виправний руки дарують жінкам радість і красу. Нещодавно дівчата разом із старшими подружками раділи хорошій звістці: у соціалістичному змаганні їхньому підприємству за підсумками змагання у першому кварталі цього року присуджено перше місце і Червоний прапор Міністерства легкої промисловості УРСР і Республіканського комітету профспілки.

П'ятий цех Кіровоградського швейного об'єднання вже багато років тому виборов почесне ім'я колективу комуністичної праці. Пальта, які шитуть дівчата, відзначаються вишуканістю форми, елегантністю. Цього року одиннадцять моделей, сконструйованих кіровоградськими умільцями, представлено на приєднання державного Знака якості. Не могли втриматися від аплодисментів члени художньої ради Київського республіканського будинку моделей, коли їм демонстрували виробів Кіровоградського швейного об'єднання Ірина Полякова та її подружки.

[Закінчення на 2-й стор.]

Юнаки та дівчата!

Ми йдемо до славного ювілею ЛКСМУ.

Рівняймося на подвиг комсомольців 20-х!

Вшануймо пам'ять героїв 40-х!

Примножимо здобутки вчорашніх комсомольців ударною працею, відмінним навчанням, гідними пам'яті ділами!

ДВА РОКИ ПІСЛЯ АРМІЇ

Відслуживши дійсну військову службу, Олег Михальов повернувся до рідного міста. На грудях його сяє значок «Відмінник прикордонних військ».

Другий рік трудиться хлопчик у цеху профільованого настилу заводу «Буддеталь» виробничого

колективу комсомольсько-молодіжних бригад, які очолюють Павло Ткач та Олександр Голуб. За підсумками соціалістичного змагання четвертого кварталу 1978 року обидва колективи вийшли переможцями. Світловодський міський комітет ЛКСМУ обом їм вручив перехідні Червоні вимпели.

З подвійною енергією трудяться молоді робітники у ці дні. На честь 60-річчя Ленінського комсомолу України вони зобов'язалися програму четвертого року десятиріччя виконати до Дня енергетики. За словом — діло.

Старший майстер не тільки вміє добре організувати виробничий процес, налагодити випуск продукції відмінної якості, а й дбає про культурне дозвілля робітників. Так, з його ініціативи на заводі створено вокально-інструментальний ансамбль «Міражі». Членами його стали обдаровані юнаки цеху профільованого настилу, серед яких слесарі-скавальники Сергій Коцько і Сергій Ткаченко, тесляр Віктор Кубілій, сам старший майстер цеху та інші комсомольці-аматори. Ансамбль з великим успіхом виступає перед робітниками на заводі, а також перед іншими колективами виробничого об'єднання «Дніпроенергобудіндустрія».

М. ВЕНЦОВСЬКИЙ,
громадський кореспондент «Молодого комуніста».
м. Світловодськ.

об'єднання «Дніпроенергобудіндустрія». Спочатку працював майстром. З перших же днів зарекомендував себе беручим до роботи, енергійним, здібним організатором. Тож незабаром юнака призначили старшим майстром цеху.

Колектив виготовляє з профільованого металу стінові і покрівельні панелі, які йдуть на спорудження великих енергетичних будов п'ятиріччя — Чорнобильської, Ровенської, Південно-Української та інших атомних електростанцій. У цеху ударному трудяться ко-

„АЛМАЗ“ — НА СТАРТІ

У трудову книгу студентських будівельних загонів Батьківщини чимало славних сторінок вписали юнаки та дівчата Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування.

Минулого року, наприклад, бійці загону «Алмаз» виконали великий обсяг будівельних і монтажних робіт. Свої автографи вони залишили на багатьох важливих народногосподарських об'єктах нашої області. Серед них — залізниця Долішнька — Помічна, тваринницький комплекс у колгоспі імені Петровського Кіровоградського району. За два роки, що минули, бійці студентського будівельного загону «Алмаз» освоїли понад 150 тисяч карбованців капіталовкладень.

Нинішній рік, рік 60-річчя ювілею ЛКСМУ, юнаки і дівчата цього загону вирішили ознаменувати справді самотворною працею. До цього «Алмаз» уже готовий. Загін укомплектовано кращими комсомольцями, особовий склад його одержав професійну підготовку. Студенти не тільки будуватимуть об-

єкти, а й вестимуть виховну роботу серед населення. Як до цього закликає постанову ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політичної, професійної роботи».

Працюючи за правилом «Жодного відстаючого поруччя», студенти дали слово освоїти цього року 60 тисяч карбованців капіталовкладень, добитися виконання норм не менше, як на 110 процентів. Робота за методом бригадного підходу дозволить досягти цього.

На високому організаційному рівні пройдуть дні ударної праці. Кошти, зароблені в ці дні, будуть передані до фонду допомоги братському В'єтнаму, а також на благодійні та будівельні роботи.

Особливу увагу студенти приділяють виховній роботі серед населення. Вони прочитають не менше 15 лекцій, дадуть 6 концертів художньої самодіяльності, разом з місцевою молоддю візьмуть шефство над пам'ятниками і обелісками загиблими воїнами.

В. НАЗМОВ,
секретар комітету комсомолу Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування.

Післямова
до політзаняття

НАЙВИЩА ОЦІНКА

Дорогою другий секретар райкому комсомолу Олександр Осипов розповів, що ми їдемо в одну з кращих комсомольських організацій Кіровоградського району. І він не помилювався. Незважаючи на малочисельність (всього 22 члени ВЛКСМ), юнаки та дівчата Покровки живуть цікавим, повноцінним життям. Уже у фойє Будинку культури про це нам розповідав великий стенд «Ленінському комсомолу — 60» — своєрідний фотолітопис добрих справ молодих покровців. На одній з фотографій з квітами в руках слухачі політгуртка перед початком навчального року. Поруч — зосереджено занотовують до своїх зошитів юнаки та дівчата, уважно слухають пропагандиста Валентину Павліну Беляєву.

За кілька хвилин до початку політзанять ми встигаємо дізнатись про цю невелику комсомольську організацію чимало цікавого. Секретар комсомольської організації Ольга Писарева захоплено розповідає, як під час живих шofer Михайло Мироненко пересів на комбайні разом з В. І. Руденком намолотили 8500 центнерів зерна. Вони б і більше намолотили, але перед тим 480 гектарів зернових

Минулого понеділка в комсомольських політгуртках області відбулися підсумкові заняття.

встигли покласти у валки. Починається заняття, і Ольга займає своє місце серед слухачів. А ми тим часом оглядаємо кімнату, у якій навчаються комсомольці. Плакати, стенди, книжкові виставки, куточок агітатора, добірка свіжої періодики — все це засвідчує, що ідеологічній роботі в колгоспі приділяють чимало уваги.

Розпочалося підсумкове заняття традиційним покладанням квітів до обеліска загиблим. Хвилини мовчання. Священна мить єднання поколінь. Німа клятва загиблим у вірності їхній справі...

Саме заняття покровці провели у формі заліку. Гідводились по черзі Світлана Мироненко, Олександр Сибірцев, Людмила Богданова, Марія Шаповалова... Відповідали на запитання пропагандиста. Хвилювалися.

Найлегше додаткове запитання дісталось Михайлу Мироненку. Його попросили розповісти про те, який вклад він особисто вніс у виконання рішень липневого (1978 р.) Пленуму ЦК КПРС. Юнак коротко розповів про свою роботу, а в кінці, посміхаючись і ніяковіючи, додав:

— А ще... думаю про хліб 1979 року... Про жнива...

Значить, знову, як і торік, шofer-комсомолец Михайло Мироненко змінив кермо автомобіля на штурвал комбайна... І став зрозумілим, чому його молоді колеги-водії у своїх соціалістичних зобов'язаннях на цей рік записали: «Оволодіти професією механізатора». У них є з кого брати приклад.

Найдовше виступала Ольга Писарева. Бо йшлося про трудові здобутки комсомольської організації на честь 60-річчя ЛКСМ України... Легко було говорити Ользі, бо ж молоді Покровки прагне бути застріпником усіх добрих справ у колгоспі, в селі.

Про це говорив голова колгоспу П. П. Шаповалов. «І в авангарді зачинає — гуртківці», — наголосив Павло Петрович. Він назвав і прізвища кращих — Сергія Крючкова, Людмили Богданової, Світлани Мироненко, Михайла Мироненка, Олександра Сибірцева, Марії Шаповалової... Це вони стали прикладом у праці, організаторами дозвілля молоді, пропагандистами і агітаторами, що несуть партійне слово до людей...

Ю. ДМИТРЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

ВСЕСОЮЗНИЙ КОНКУРС РОБОТИ БІБЛІОТЕК

„ЄСТЬ СТАТИ В СТРІЙ!“

У Кіровограді діє широка мережа масових бібліотек для юнацтва. Недавно відкрито і обласну бібліотеку для юнацтва імені О. М. Бойченка.

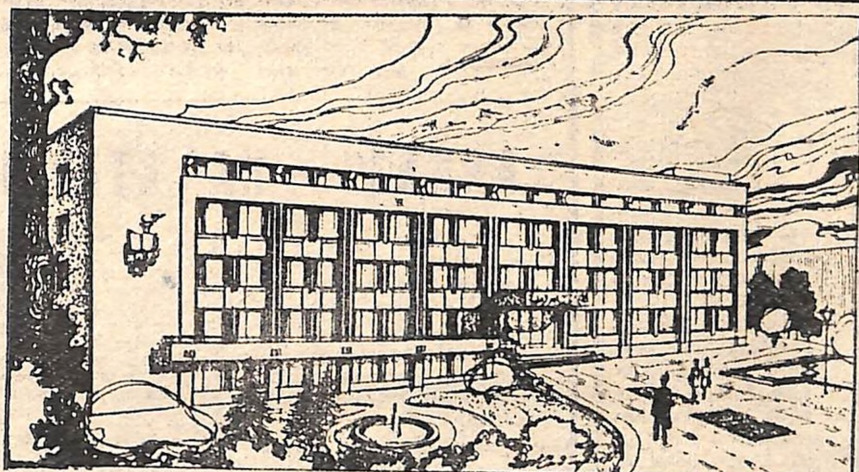
Нині всі бібліотеки міста активно включилися у Всесоюзний конкурс на кращу організацію роботи по військово-патріотичному вихованню, який проходить під девізом «Єсть стаття в стрій!».

Цікавою була зустріч старшокласників з ветеранами війни, Героєм Радянського Союзу А. Т. Бурковським на тематичному вечорі «Мирний в мушкетерів» у бібліотеці імені М. Островського. А нинішні зустрічі з визволителями Кіровограда у бібліоте-

ках імені Г. Г. Шевченка, імені О. Бойченка та імені Ю. Гагаріна — продовження ходою традицій...

Конкурс триватиме до травня 1980 року. За цей час у бібліотеках будуть проведені уроки мужності, героїко-патріотичні читання, літературно-музичні вечори. Значну роботу проведуть молодіжні клуби за інтересами, які створюються в обласній бібліотеці для юнацтва імені О. Бойченка.

З. ШУШКЕТ,
завідуюча науково-методичним відділом бібліотеки імені Бойченка.

У Кіровограді на розі вулиць К. Маркса і Гагаріна споруджується обласна бібліотека на 1250 тисяч томів. Чотириповерховий будинок матиме більше 3,5 тисячі квадратних метрів корисної площі.

У бібліотеці передбачено універсальні і спеціалізовані читальні зали, книгосховища, приміщення для різних відділів, кімнати для групових занять, кімнати для сентора реставрації і гігієни книг, лабораторії, службові, побутові приміщення. Матиме заклад і лекційний зал на 150 чоловік.

Книжки із сховищ на абонемент і в читальні зали подаватимуться спеціальними електронними ліфтами.

На малюнку архітектора А. СИДОРЕНКА: такою буде обласна бібліотека.

М.К. після виступу

Відписка

У кореспонденції «А що ж головне?» («Молодий комунар», № 43) йшлося про незадоволення організацією соціалістичного змагання серед молодих механізаторів колгоспу імені Чкалова Новомиргородського району. У газеті за

№ 46 опубліковано матеріал «Коли контакт перервано», в якому піддають критиці роботу комсомольської організації та громадського відділу кадрів шахтобудівельного управління, що споруджує шахту «Новомиргородська».

Ось що з приводу обох критичних матеріалів повідомив редакцію другий секретар Новомиргородського райкому комсомолу С. Кулинич: «Кореспонденції «Коли контакт перервано» та «А що ж го-

ловне?» обговорювалися на засіданні бюро райкому комсомолу. Критику газети на адресу РК ЛКСМУ визнано справедливою. Бюро зобов'язало комітет комсомолу шахтобудівельного управління управління № 1 та колгоспу імені Чкалова вжити заходів до виправлення недоліків».

Коментарі, як кажуть, зайві: класичний зразок відписки надіслали новомиргородці. Нічого критичного, нічого «зайвого»... Коротко й ясно.

РЕПОРТЕР

«Зірниця» — це здорово!

15 шкіл Ленінського району міста Кіровограда взяли участь у районному фіналі військово-патріотичної гри «Зірниця».

У перший день школярі склали норми ГПО. Тут виявилось, що юні спортсмени десятирічки № 5 були найсильнішими. Вони набрали 300 з трьохсот потрібних очок. Влучніше за всіх стріляли з дрібнокаліберної гвинтівки представники шостої середньої школи.

Другого дня юнари вийшли до клинцівського лісу, де пройшла військово-спортивна естафета.

У загальнокомандному заліку перемогли хлопчики і дівчатка 11-ої, 5-ої і 16-ої десятирічок. А шестикласник Валерій Токарев (СШ № 16) став кращим командиром юнарицького загону.

Н. ЕГОРОВА,
секретар Ленінського РК ЛКСМУ.
м. Кіровоград.

Сонячні марші

У Голосавській відбулось традиційне свято музики, в якому взяли участь 12 духових оркестрів району.

Кращими виконавцями виявились колективи колгоспу «Пам'яті Леніна», Голованівського промкомбінату, Перегонівського цукрового заводу та інші.

Сонячні марші духових інструментів виводили просторе приміщення районного Будинку культури. Зведений оркестр музичних шкіл Голованівського району під керівництвом В. Філоненка супроводжував тут програму концерту-лекції. На ньому з особливим піднесенням прозвучали твори «Спогад про поліовий оркестр» Ю. Гукера та «По річці Кубані» Д. Дунаєвського.

О. РОЗУМ'ЯК,
методист ОБНТ.

ТУТ КРАСА НАРОДЖУЄТЬСЯ

(Закінчення.)

Поч. на 1-й стор.)

— Інакше і бути не може, — каже групкомсорг неку Тетяна Ангер. — Адже ми незабаром зустрі-

ють свою операцію і передають продукцію далі на конвеєр. Кілька десятків хвилин, і на очах народжується виріб. Коли це то доходить до робочо-

часом велике свято молоді республіки — 60-річчя Ленінського комсомолу України. На честь цієї дати кожна з нас зобов'язалась виконувати виробничі завдання на 110—115 процентів. Багато молодих швачок борються за звання «Краща молода робітниця», «Червона хустинка», «Ударник комуністичної праці».

Покупці, що вибирають у магазинах одяг, бачать готовий витвір, кінцевий результат праці молодих швачок. Милуючись стрімкими лініями пальта, багато з них уявляє собі майстрів істотами майже неземними. А щось їх наші звичайні дівчата, які профілю підготовку у професійно-технічних училищах, а то й просто у цеху. Ось на стіл лягають деталі заготовок, зроблених у зв'язному цеху. Короткий огляд — і вони потрапляють до рук Ніни Ватаманюк, Раїси Моско та їхніх подруг. Ті швидко викону-

ють свою операцію і передають продукцію далі на конвеєр. Кілька десятків хвилин, і на очах народжується виріб. Коли це то доходить до робочо-го часу велике свято молоді республіки — 60-річчя Ленінського комсомолу України. На честь цієї дати кожна з нас зобов'язалась виконувати виробничі завдання на 110—115 процентів. Багато молодих швачок борються за звання «Краща молода робітниця», «Червона хустинка», «Ударник комуністичної праці».

Цікава деталь. Моделі розроблені спеціалістами фабрики для чотирьох груп по будові тіла і для трьох вікових груп. Ці вироби можуть задовольнити 105 різноманітних жіночих фігур.

Цього року колектив швейного об'єднання взяв підвищені соціалістичні зобов'язання і успішно їх виконує. Так, з початку року задано виробів понад п'ять мільйонів на 200 тисяч карбованців.

В. ШАРІН.

На знімках: на 1-й сторінці — швачка-мотористка Тетяна АНГЕР, на 2-й — її колега Олена ДІЛІНСЬКА за подругами. Фото В. ГРИБА.

УПЕРШЕ — НА МАЛУ ЗЕМЛЮ

За рішенням ЦК ВЛКСМ три роки тому в місті Новоросійську створено Всесоюзний військово-патріотичний клуб «Мала земля». Нещодавно за путівками бюро Міжнародного молодіжного туризму «Спутник» делегація комсомольців і молоді Кіровоградщини вперше побувала на одному із засідань цього клубу.

Переможці соціалістичного змагання, відмінники навчання — студенти, учні шкіл та професійно-технічних училищ, курсанти КЛШУ ЦА протягом шести днів були учасниками торжества на Малій землі. Зустрічі з ветеранами 18-ї десантної армії, фотографування біля бойових знамен, екскурсії по пам'ятних місцях боїв — усе це надовго запам'ятається їм. Залишається в пам'яті і героїко-патріотичні читання по книзі Леоніда Ілліча Брежнєва «Мала земля», що відбулися у великому

залі Палацу культури моряків. Після перегляду хронікально-документального фільму «Безсмертя» виступив перший секретар Кіровоградського райкому ВЛКСМ Микола Гриценко, який представив учасників третього засідання клубу «Мала земля»: комсомольський актив Кубані і Новоросійська, делегації малоземельців з України, Москви і Тули. Учасники читали й говорили про те, що книга Л. І. Брежнєва вчить комуністичній переконаності, пристрасно і наполегливо йти до мети, вчить вірності обов'язку і мужності.

Хвилюючими були і зустрічі з учасниками боїв за Новоросійськ. Ми слухали розповіді колишнього командира катера М. І. Свєнянникова, Героя Радянського Союзу льотчика О. П. Чуриліна, командира батальйону морських піхотинців С. Т. Григор'єва, для яких історія десанту

на Малій землі — лише одна з героїчних сторінок їхніх бойових біографій.

Учасники делегації Кіровоградщини взяли участь в операції «Обов'язок». Ми зустрілися з відомим малоземельцем В. М. Кайдою у нього вдома, подарували йому квіти і сувеніри.

І, нарешті, традиційна операція «Безкозирка». Від полум'я Вічного вогню запалюється факел. Попереду йдуть прапороносці. Під звуки маршу учасники клубу прямують до стелі, що встановлена на місці висадки десанту. Лунають слова клятви:

«У вірності рідній комуністичній партії, у прагненні працювати і вчитись по Леніну, у вірності революційним, бойовим і трудовим традиціям радянського народу — клянємось! Клянємось! Клянємось!»

Цього забути не можна. Адже всі ми, учасники третього засідання клубу «Мала земля», дали слово малоземельцям, ветеранам минулих боїв, що через роки пронесемо і збережемо для майбутніх поколінь світлу пам'ять про тих, хто відстоював нашу роки Великої Вітчизняної.

В. ПОЛІЩУК,
секретар комітету комсомолу Кіровоградського вищого льотно-штурманського училища цивільної авіації, керівник делегації.

1
МОЖНА БУЛО б почати з того, як вечірньою порою на Дмитрових колинах тихо бавиться його маленька Віга. Доньці дуже подобаються татові погони, і вона поки що не уявляє татів без погон...

Початок не вельми оригінальний, але так хочеться, щоб усі — від рядового міліції до старшого офіцера — були частіше вдома, дивилися (як усі ми) телепередачі (веселі і серйозні, цікаві і нудні), ходили в театри і на концерти художньої самодіяльності, вчилися грати у вільний час на баяні чи балалайці, читали своїм дітям казки про Івана-царевича, Червону Шапочку або про Солов'я-розбійника — так, як усі ми читалимо...

Хоча про Солов'я-розбійника працівники міліції навряд читатимуть. (Професійна відраза до розбійників). Та й на інші казки не знайдеться у них вільного часу. І в кіно, і в театрі — теж не розгонишся... «Служба — дні і ночі»...

Отже, не життєвий початок. Треба, певне, почати з того, як він по-юнацькому раучко піднімається від столу, вдягає сіру міліцейську шинель з лейтенантськими погонами — від того враз ставши дорослішим, виходить на вулицю. Тут його пост...

Або варто почати з того, як він, Дмитро Дівиченко, з патрульної автомашини уважно відвляється у темні закутки під'їзду, або іншого разу, виконуючи службу дільничного, «випитує» забудувату хазяйку — вночі ліхтар все-таки повинен світитися...

Якби ж цим і обмежитися... Та, на жаль, не кабінетна служба міліцейська, і не зовсім слово — найдієвіший засіб перевиховання. У будь-яку мить готовність прийти на допомогу, зупинити чийсь крок над прірвою — не кожному вистачить мужності вибрати і так долю, а ті, хто свідомо вибирають її, вірні їй на все життя.

Дівиченко у міліції недовго. А новачкам скрізь важко. У міліції — тим паче. Важче психологічно. Звикнути, вислати, перемогти. У кожного — як кинули на передовій — був свій перший бій. Після якого зможеш сказати: назавжди ти в міліції чи тимчасово. Є тимчасові.

Дмитро Дівиченко до них не належить.

Про це говорив він сам, пройшовши своє випробування на міщність. Так говорять про нього — лейтенанта міліції, дільничного Ленінського району — відділу внутрішніх справ Кіровограда — його друзі, його старші товариші, наставники.

— Той випадок, коли я вперше найсерйозніше відчув, назвищо я одягнув міліцейську форму, пам'ятати все життя. І день той — 13 липня 1974 року — бачу немов сьогодні. Служба моя лише починалася. Був рядовим, водієм патрульної автомашини. Тоді лише створювалися патрульно-міліцейські групи. У складі такої групи — три чоловіки — водій, сержант і офіцер. Як правило, вирушали ми о 19.00. А того дня (немов відчували!) виїхали на п'ятнадцять хвилин раніше. Доїжджаємо до кінотеатру «Комсомолец», бачимо — бійка! Хлопці мої — з машини. Я поки знайшов місце для неї, виходжу — хтось, схоже, вітає. Якраз закінчився кіносеанс. І як прештовхуватимуся крізь натовп, те втрачу час. Приймаю рішення: перетнути шлях вітаючої біля ресторану «Відпочинок». Розрахунок був правильний: він біг повз мене, нічого не помічаючи. Пропустивши його, збив з ніг і, поваливши, заломив ліву руку. У правій блискавчав ніж...

лекі мандри і незнайомі країни, сняться юним вичитані в книгах незвичайні пригоди і героїчні подвиги. А потім життя ставить свої питання, на які треба давати відповіді не кому-небудь, а собі, і дитинство закінчується, приходить розуміння того, що не все ще зроблене і завершене на цій землі і є діла значиміші і невідкладніші, ніж далекі мандри по незнайомих країнах.

І ось раптом ти сам на сам з людиною, у якій в руках ніж! У центрі міста. У сонячний день. У мирний час.

Дмитро подолав свого... ворога. Так, він знав уже точно, проти кого мав боротися на цій землі. І тому не відчув страху. Кинувся назад, у центр подій. В кслі натовпу, на колінах, прикриваючи рукою ножову рану, стояв один із їхньої патрульної трійки — Вася Костяков. Дмитро знав: три їх було — одного він залишив зв'язаним, за іншим тривала погоня, третій повинен бути десь тут. Дмитро повів очима по натовпу... Він!.. Інтуїція підказувала: він!.. Зловісний погляд, засукані рукава. І невідвратно дивиться на нього, Дмитро Дівиченка...

— Я поволі пішов на нього. Поглядом наткнувся на блиск металу. Цей злочинець теж був озброєний. Ніж для нього — гарантія того, що я зупинюсь. Але відступати я не мав права. Слідкував за кожним його помахом і просувався вперед. Чомусь одна думка свердлила: зараз я не просто Дмитро Дівиченко, на мені міліцейська форма, я виконую свій обов'язок.

Зок. Допомогли мені люди. Оточили кого тісним кільцем, він не зміг уже вирватися. І один з чоловіків — нам часто надходить така допомога — змусив його втратити рівновагу...

Працівники міліції зуміли затримати, як потім виявилось, особливо небезпечних злочинців. Сміливість і рішучість виявили під час затримання Дмитро Дівиченко.

3

Можливо, він став трохи іншими очима дивитися навколо себе. Врешті, у людини щось позитивне змінюється після подій, які стають для неї вирішальними. Здається, саме після того вечора Дмитро відчув глибокий спокій і впевненість у собі. Навіть сам дивувався. Щось у нього таки зрушилось, він міг ясніше і цікавіше бачити себе серед людей, визначити своє «я» остаточно і свідомо.

Він зник, змалку зник, що скрізь у нього має бути порядок: був водієм — машину тримав у зразковому стані, найбільше цінував у людях почуття обов'язку, сам завжди був господарем слова і діла...

4

Цінував він і хотів утверджувати порядок у людях, особливо тих, чий нечисті руки і зламана совість плямує честь народу.

Як дільничного ставив його на ноги Володимир Васильович Прилипенко, дільничний якого була, так би мовити, «через парк» від Дмитрової. Став Дівиченко дільничним і зіткнувся із педагогікою. А розібрався в людях значно важче, ніж у найскладнішому механізмові. Йшов за порадою і до Володимира Васильовича, до всіх, хто був досвідченіший за нього. Немов усе ясно: дільничний — господар на своїй

дільниці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

чить, господар говорив неправду. Потім ми навели стерті номери крейдою — ті ж номери, зі «швидкої»!

Та крім знань, досвіду працівникові УВС, говорить Дівиченко, потрібні ще й почуття... гумору.

І розповідає епізод з вулицями.

— Це коли я ще водив патрульну машину. Ідемо по ву-

лиці. Ось вулиця Червоногвардійська, ось — Одеська... За все ти відповідаєш — за чистоту вулиць і за чистоту людських душ. Завдання зрозуміле. Але з чого почати? Силилися і добродушно-хитруватий Аніскін-Жаров, і параграфи законів та кодексів, і десь підсвідомо прибивалася холодна хвиля з того сонячного дня чи вечора, коли «ворог» перед

БУДНІ ЗУСТРІЧ ДЛЯ ТЕБЕ

Монолог
героя нарисув
Дмитра
Дівиченка
з комента
рем
журналіста

ЛЕЙТЕНАНТА МІЛІЦІЇ

лиці Клишівській. Третя година ночі. І бачимо: двоє поспішливо тягнуть щось важке. Придивляємось — на вулиці схоже. Ясно, що не на базарі купили. Одного зупинили, а другий — невідомо. Вулиця — у друзі, всі бджоли пообліплювали фари моєї патрульної...

«Стій, Вова, — кричу йому ескадрон, — стій, все одно ж знаємо тебе!» Бачу «пригальмував» злодій. Несміливо до нас підходить. Виявляється, його справді Володимиром звати...

5

У 1976 році Дмитро Дівиченко закінчив Харківську школу міліції, став лейтенантом. Збирається продовжувати навчання. Йому необхідні знання юридичних наук, психології, педагогіки, історії. Він стикається з різними категоріями людей, з безліччю ситуацій, ксли повинен самостійно приймати рішення, брати всю відповідальність на себе. Отож чимало треба працювати, чимало треба знати і вміти. Дівиченко виховує у собі ці якості. Вагає своєю професією аж надто серйозно, щоб підходити до неї поверхово.

А зовсім недавно Дмитрові доручили, мабуть, ще відповідальнішу справу: він — інспектор по ДНД. У Ленінському районі під його контролем працює шість опорних пунктів правопорядку. Тут уже треба мати чисто організаційний і, скажімо, педагогічний хист. Бо інспектор часто має справу з неповнолітніми порушниками, з гідлітками.

Щодня лейтенант Дівиченко інструктує чергову групу дружинників. Їхня допомога досить відчутна. Несуть свою службу сумлінно, по-робочому. Особливо тісні зв'язки з дружиною «Червоної зірки». Щоденно 70 добровольців одягають червоні пов'язки охоронців громадського порядку. З

робітничою суворістю вони підходять до найменших проявів порушень спокою на вулицях.

— Та, на жаль, роботи у дружинників і міліції вистачає. Після розмов з правопорушниками мені часто доводиться задумуватися над тим, що примусило цих «важких» діяти саме так, а не інакше. Погане виховання у сім'ї, чи байдужість школи, вплив обставин! Адже щоразу переді мною вирішується доля людини. Радянський, гуманний закон вимагає не лише покарання за провину, але й передбачає перевиховання. І завдання міліції.

Ось хоча б зовсім юний Ш-ов. Закінчив вісім класів, ніде не працює. Не один раз порушував норми нашого співжиття. Пам'ятаю, як викрили ми кількох молодиків, що «спеціалізувалися» на пограбуванні. Досить довго вдавалося їм уникати зустрічей з міліцією. Але все ж були спіймані на гарячому. Чим мотивували вони свої вчинки? І чи стануть вони на правильний шлях!

Про все це належить думати і йому, лейтенанту міліції Дівиченку. Не лише за обов'язками служби, а й тому, що він уболіває за своє місто, за спокій і недоторканість його жителів. Йому, врешті, доручили стояти на охороні цього спокою і порядку.

— Часто, йдучи вулицями Кіровограда, я поволі себе надуваю, що дещо нас, охоронців правопорядку, не задовольняє. Скажімо, «Шашлична» біля першого майданчика заводу тракторних гідроагрегатів. В обідню перерву переступи поріг прохідної і, будь ласка, до наших послуг прохолодне пиво і прямо з вогню — шашлики. Як не спокусишся! Неприглядний вигляд у «забігайлівки» «Янтар», і «Перлину степу» у вечірні години більшість громадян обходить стороною. А поруч же — дитяча бібліотека, школа, тролейбусна зупинка... У якому ж — часто — вигляді спостерігає підрастаюче покоління нас, дорослих?

6

І, нарешті, ще одне — по секрету. У міліції є ще претензії до нас, громадян міста Кіровограда. До нас, хто працює, вчиться у ньому, ходить його вулицями і проспектами, відпочиває у його парках і скверах. Звичайно, ми ніякі не злісні порушники, ми не хапаємо перехожих за петельки, не розбиваємо вітрин магазинів, не перевертаємо урни...

Але признаємося, чи кожен з нас викине в ту ж урну обгортку від морозива або використаний автобусний талон? Чи завжди ми пристойно поведимось на вулицях, у місцях відпочинку, у міському транспорті? А якщо нам весело, чому б не засвітити на весь голос? Терпляче чекаємо ми, доки зелений ліхтарик світлофора дасть нам «добро» на перехід вулиці, чи біжимо стрімголов під машини? Чи завжди ми чемні один з одним? І т. д. і т. п.

А врешті, працівники міліції, згідно рішення № 20 Кіровоградського міськвиконкому від 23 вересня 1977 року, цілком правомірний стягнути штраф. За усю нашу невиваженість до власної поведінки. І якщо це не завжди роблять, то розраховують, значить, на нашу з вами свідомість. Свідомість громадян міста, яке бореться за звання міста високої культури і зразкового порядку.

Тож давайте не будемо доводити міліції роботи!

Адже у них теж дома сім'ї. І їм хочеться, як усім нам, почитати дітям казки, які завжди закінчуються щасливо.

М. СЕМЕНЮК,
слухач вищої партійної школи при ЦК Компартії України.

ЛЮДИНА СВДОМО вибирав свій шлях. Змалечку вона мріє про небо і море, про да-

18 ТРАВНЯ — ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ МУЗЕЮ

СТОЛИЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТУРГІЇ

ТАК ОБРАЗНО назвав державний заповідник-музей хутір Надія письменник-академік Олександр Корнійчук. Щороку садибу норифея української драматургії відвідують десятки тисяч наших співвітчизників, чимало зарубіжних гостей. Особливо багато відвідувачів на хуторі в ці дні. Адже на Кіровоградщині триває двадцять театральна весна.

«З хутором цим зв'язане все життя артиста...» — писала дружина драматурга С. Тобілевич. Тут усе так переплуталося між собою, поезія й проза його існування, що помянути його коротенькою лише згадкою не годиться. Хутір цей цілком роками праці перетворений на тихий, культурний затишок, до кінця віку служив артистові як бажаний захист від усіх світських бур.

У різний час на хуторі проживали норифея українського театру М. Садовський, П. Саксаганський, М. Заньковецька, сюди не раз приїздили М. Старицький, М. Кропивницький, І. Мар'яненко. На хуторі Карпенко-Карий написав свої кращі драматичні твори, які увійшли в золотий фонд української класики.

Сильні б нам не доводилося бузати тут, можна нове відвідування дарувати нові відкриття. Велика заслуга в цьому онука Карпенко-Карого А. Ю. Тобілевича. Кожен зустріч з ним — це незбутні хвилини радості пізнання історії українського театру, славних сторінок життя його фундаторів.

На знімку: А. Ю. ТОБІЛЕВИЧ з відвідувачами державного заповідника-музею.

Фото В. ГРИБА.

СЕРЦЕМ ПОБАЧЕНО

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

Дружбу леліючи, народи краще пізнають один одного, а пізнаючи, взаємно збагачуються. Так, на мій погляд, можна стисло визначити одну з основних думок книжки В. Базилевського «Земля двох морів» («Промінь», 1978), присвяченої Добруджі — прекрасному краю соціалістичної Болгарії, землі, з якою ось уже скоро два десятиліття підтримує дружні стосунки наша Кіровоградщина. Хоча автор і не зовсім тоно визначив жанр книжки — подорож, не скоріше дорожній нотатки й нариси, — проте вона наскрізь просякнута ліризмом, тинь особливим баченням світу — серцем, — яке власне кращим твором В. Базилевського.

Він уміє за окремими деталями побачити головне, провідне, розрізнені факти підпорядковує єдиному пафосу. Автору віриш, коли читаєш, що «єдинання Толбухіна з Кіровоградом — це тільки сгусток з повноводної ріки Дружба. Але один з тих, що ніколи не дають її ні замулитися, ні пересохнути». У книжці знаходимо прекрасні сторінки про оборону Шибки, що стала священним місцем на землі братньої країни, про подвиги радянських воїнів, які брали участь у визволенні Болгарії від фашизму, про співпрацю радянських і болгарських проєктувальників, будівельників, селекціонерів тощо.

Перед кожним автором

дорожніх нотаток завжди стоїть проблема співвідношення на сторінках книжки між інформацією, здобутою, так би мовити, власним досвідом, і почутою чи вичитаною. Не уник цієї дилеми й автор «Землі двох морів», тим більше, що перебування його в Толбухінському оузі було нетривалим. Однак досвід журналіста, гостре око письменника, вразливість лірика, здається, забезпечили едалу пропорційно розподіленого матеріалу в книжці. А спосіб оповіді — імпульсивно-асоціативний

— переплавляє увесь матеріал, забезпечивши стильову однорідність книжки. Тому, незважаючи на деяку перенасиченість, вона читається з інтересом від початку й до кінця. Чи не найцікавіше подаються людські долі, характери, схоплений автором то через факти біографії, то через спостереження зички, навіть через жести або репліку. Гадаю, надовго запам'ятаються короткі, проте вражаючі історії про Георгія Сотирова, який «навіть після смерті стискав у руці зброю», про скульптора Раді Ангелова, який помер під розриву серця на будівельному майданчику при спорудженні пам'ятника жертвам Кавари, про механізатора Петира Стоматова, про якого товариші жартома говорять: «Серед ночі підліпши його — вирушить у поле», про артиста Казю Георгієва, який утверджує «істинство активного існування», про сина радянського льотчика Вороніна, збитого на початку війни, який (сина), приїхавши до Болгарії, приніс на бать-

кову могилу жменю рідної землі...

Чимало сторінок книжки присвячено досвіду господарському, роботі агро-промислових комплексів, турботі про жіночоробітниця фабрики «Жанкард» тощо. Багато в цьому досвіді є повчального, вартого уваги й наших господарників.

Актуально звучать наведені в книжці слова журналіста Гюсєва про злочини фашистів під час минулої війни: «Був у Бухарьвадді. Це не просто страшно. Це протиприродно, неймовірно, деє поза межами людської уяви...

У дорожніх нарисах В. Базилевського привертають увагу гарні описи добруджанських краєвидів і заокругленість композицій багатьох розділів, тобто багато літературної якості книжки. Її емоційна наснаженість дає підстави сподіватися на появу бодей чинлу віршів про Болгарію.

Не можна, однак, не сказати й про деякі хиби книжки В. Базилевського. Так, автор часом збивається на красивість, досить далеку від художності. Що дає, приміром, такий опис моря: «Враження таке, наче ти присутній на вловлюванні зйомках і являєшся загрозливий монстр надірв вічності». Чи захочеш після цього побачити справді чудове узбережжя Добруджі? На щастя, таких місць у книжці небагато, і не вони визначають її якість.

Гарно оформлена, ілюстрована фотознімками, ця книжка доносить із добруджанського краю волонтерів Чорного моря і золотий дзвін моря пшеничного, голоси історії і сонячні барви життя сучасного. Вона стане ще однією ланкою, яка дружбою єдиє радянський і болгарський народи.

В. МАРКО.

М. Кіровоград.

«Радист» — «Ятрань» — 1:0

Стартував чемпіонат України з футболу серед команд колективів фізкультури.

Як і торік, спочатку пройдуть попередні турніри в шести зонах (65 команд). Наприкінці жовтня переможці зон розіграють золоті медалі, володарі яких водночас одержать путівки до другої ліги. Від нашої області в цьому турнірі беруть участь чотири клуби: «Радист» — завод радіопробів і «Ятрань» — заводу друкарських машинок (Кіровоград), знаменський «Локомотив» та олександрійський «Шахтар».

На стадіоні «Піонер» обласного центру в першому матчі зіграли команди «Радист» і «Ятрань». Матч закінчився перемогою «Радиста» з мінімальним рахунком — 1:0. А «Шахтар» виграв у яготинського «Кристалла» — 1:0. Знаменчані програли киянському «Арсеналу» — 2:3. Наступний тур — 19 травня.

„Дніпро“ — „Зірка“ — 1:0

Після п'ятнадцятиденної перерви, викликані проведенням зональних змагань за програмою VII літньої Спартакіади УРСР, 13 травня команди другої української зони провели матч чергового — дев'ятого ігрового дня. Кіровоградська «Зірка» виступала на виїзді. В Черкасах вона мріялася силами з «Дніпром». Господарі майданчика вирішили дати бій гостям з самого початку матчу. Вони повели атаки і на 17-й хвилині черкащани Усенко вводить сестю команду вперед. Всі спроби кіровоградців зрівняти рахунок в першому таймі були марними. Після відпочинку «Зірка» вела на позиції футболістів «Дніпра» наступ широким фронтом. Здавалось, гол неминує. Успіху могли добитися Євтушенко, Карлюк, Журавльов. Коли до фінального свистка залишалося менше двох хвилин, комбінація завершує Володимир Богданов і м'яч — в сітку воріт «Дніпра».

Але арбітр гола не зарахував. Черкащани виграли з мінімальним рахунком — 1:0. «Зірка» вступала в такому складі: В. Музичук, С. Бабенко, О. Смиченко, В. Хоппов, В. Мунтян, В. Самофалов (В. Гошкодера), М. Журавльов, Ю. Касьонкін, О. Алексєєв (А. Карпюк), В. Богданов, В. Євтушенко.

Десятий тур відбудеться в понеділок, 21 травня. «Зірка» в цей день у Горлівці зустріне з «Шахтарем».

В. ШАБАЛІН.

ЦЕ — ЦІКАВО

ХРАМ НА РИСОВОМУ ПОЛІ

Кілька років тому в селі Пурвомартані на Центральному Яві селянин, що обробляв рисове поле, нашовхнувся на незвичайний різний камінь. Знахідка привернула увагу археологів. Почалися розкопки, в результаті яких було знайдено індійський храм, що прекрасно зберігся. Незважаючи на значний вплив індійських архітектурних традицій (скульптури і барельєфи дрезного храму виконано за мотивами «Махабхарати»), він, безперечно, створений яванськими майстрами. За кілька століть храм увійшов у землю на шість з половиною метрів.

(АПН).

КОЛИ З'ЯВИЛИСЯ «ЛІТАЮЧІ ТАРИЛКИ»?

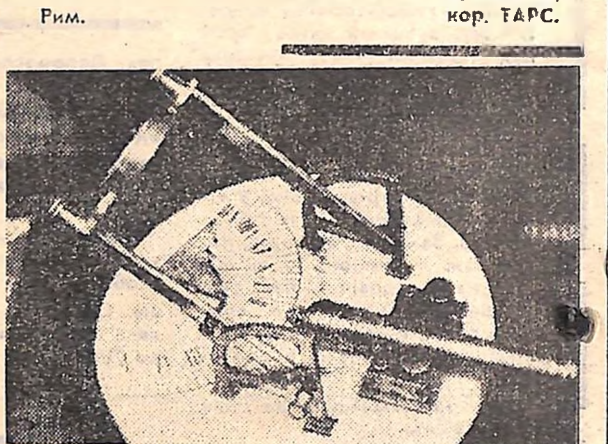
Дискусії про «літаючі тарилки», як відомо, зараз дуже модні. Час від часу з різних країн світу повідомляють про «неопізнані літаючі об'єкти», що промайнули на небосхилі. Дехто стверджує, що просто над ним протягом десяти хвилин висіло «блюдо», дехто азартно доводить існування пришельців з позаземних світів.

Але для багатьох учасників бурхливих словесних баталій залишаються загадкою час і місце виникнення терміну «літаюча тарилка», вважає римська газета «Темпо». Вона рішуче стверджує, що вперше вираз «літаюча тарилка» з'явився в трактаті якогось Франческо Бардзіні, випущеному в 1676 році флорентійською друкарнею «Ванджесгігі е Маттіні». Цей невеликий трактат носив довгу назву «Короткий виклад подій, пов'язаних з незвичайним джерелом світла, що з'явилася над есією Тосканою і в багатьох інших місцях Італії увечері 31 березня 1676 року».

Франческо Бардзіні, що займався, аби не вмерти з голоду, продажем парасольок, сучасники називали «лисиною з дивацтвами». Дивацтво його було в тому, що він був шалено захоплений астрономією.

Але в каталозі відомого флорентійського книжкового магазину «Л. Гонеллі е Філії», заснованого ще в 1875 році, позначений про трактат Бардзіні помічено грифом «виятково цікаво». В ньому збереглася виписка з трактата, в якій говориться: «Увечері для 31 місяця березня року 1676 в небі Тоскани з'явилася тіло у формі тарилки, що світилося, — чи миска з зерном, а може і снопа, але такого, що мало округлі форми, — яке в мить ока перемістилося з Адріатичного в Середземне море. При цьому пролунало кілька вибухів...». Складач каталога залишив на полях помітку: «Абсолютно точно, що при списанні НЛО вираз «тарилка» вжито вперше в світі».

Н. ТЕТЕРІН,
кор. ТАРС.

Польща. Настільний прилад для визначення часу, який відноситься до XVIII століття. Це один з експонатів державного музею годинників імені Пішпковських в Енджеюві. Діє він просто: о дванадцятій годині дня, лиш тільки проміння сонця, сфокусований у лінзи, торкнеться фітїля мініатюрної гармати, лунає постріл, який означає, що настав полудень.

Фото ЦАФ — ТАРС.

МАВПА-ДОГЛЯДАЛЬНИЦЯ

Знайомо по фільмах картина: обвіраний шарманщик, кумедна мавпочка у нього на плечі... Саме ця сцена надумала американського психолога Мері Джоун Уільярд на дуже оригінальний підхід до розв'язання проблеми догляду за прикованими до ліжка чи інвалідного крісла в результаті паралічу. Не багатом у США по кішені найняти доглядальницю.

Мері Уільярд вирішила звернутися до приматів — вони кмітливі, легко піддаються дресированню. Уільярд купила двох капучинів, Кристел і Тіш, і почала їх протягом року, після чого віддала «реботу». Кристел потрапила до Уільяма Пауелла, в якого паралізована верхня половина тіла. Мавпанка поміняла вмикала і змикала світло, подавала ключі, книги, черевки, ставила платівки на програвач, кляла речі на місце, навіть спробувала годувати свого хазяїна. Хоча останнє у мавпочки виходило досить неохайно, все ж Пауелл задоволений. «У Кристел свій характер, а головне її достоїнство — вона не говорить зайвого». Свої експерименти Мері Уільярд сподівається оформити офіційно і одержати дозвіл на підготовку групи мавпа-доглядалиць.

(АПН).

Редактор М. УСПАЛЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.

На українською мовою.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.

316050, МСП.

М. Кіровоград,

вул. Луначарського, 36.

відділ листів і масової роботи, відділ пропаганди — 2-45-36; відповідальний секретар, відділ учнівської молоді — 2-46-87; відділ комсомольського життя, відділ військовопатріотичного виховання та спорту — 2-45-35; фотолабораторія — 2-56-65; нічна редакція — 3-03-53.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва

«Кіровоградська правда»

Кіровоградського обкому

Компартії України.

М. Кіровоград, вул. Глінки, 2.